Плив по морю корабель. Був великий, але брудний, занедбаний, розхитаний, що аж скрипів на ходу. І мав той корабель одну мету: збагачувати господаря і всіх його слуг. На кораблі містився великий звіринець, і далеко навкруги стояв у повітрі від нього сморід, бо чистили й чепурили корабель тільки тоді, коли він наближався до якого міста, коли готувалися показувати звірів, збирати гроші...

Окрім бруду, на кораблі був ще й великий безлад: клітки зі звірами стояли без ніякої системи. Біля левів — коні, біля ведмедів — воли, біля вовків — свині та овечки, біля орлів — зайці. Хижаки дратувалися, бачачи біля себе поживу, а останні потерпали. І через те на кораблі були безперестанні погрози й страхи, дикий рик, жалібний писк або вереск... Та й житло у всіх звірів було дуже різне та безглузде. Коні, олені ледве поверталися в тісних клітках, тоді як гієни й шакали бігали по своїх великих наввипередки. На кораблі було багато мавп різних порід і країв, від найбільшої горили до найменшої мартишки. Усі вони містилися по темних закутках біля кроликів, гусей та всякої дрібноти, що нею годували хижих звірів. Та над усіма тут був один, що як цар кохався у розкошах. Був то великий крокодил — священна особа для всіх. Він містився у басейні, зробленому для нього посеред корабля. Басейн був завжди повний річкової води, а на дні лежав пісок і глей, в якому росли різні рослини.

Господар, капітан, матроси, звірі й птахи — усі боялися крокодила, усі йому служили, бо вірили, що він дає згоду й лад на кораблі, безпечну подорож, що він рятує від бур і тайфунів, від підводних скель, від холери, чуми й наглої смерті...

Тому для нього призначалися маленькі мавпи, вівці, свині, кролики, всяка птиця і дрібна тварина. Від крокодилової ненажерливості й люди мали якусь поживу: коли йому кидали в пащу вівцю, то спершу стригли, білували, свиню патрали, гуску скубали — ось матросам і зоставалися всякі обрізки, вовна, щетина, пір'ячко... Вони йому були раді.

Так корабель плавав по великому морю, спиняючись у містах, і цікаві люди приходили на нього, оглядали звірів і платили за це гроші. Але доля сліпа й вередлива, а ще більше того — жорстока. Тепер корабель плив морем, і жах повис над ним: люди метушилися, звірі ревіли, птахи жалібно пищали...

Що ж страшного трапилося?

Не стало прісної води, а спека стояла нестерпна. Звірі від спраги не їли. Люди розгубилися, і всім тільки одне тільки приходило на думку: набрати прісної води з басейну і напоїти звірів.

Та всі жахалися тієї думки, бо ж священна особа, крокодил, зараз же помститься й погубить усіх.

На кораблі почалися сварки: одні матроси кинулися до ставка брати воду, а господар з іншими перепинив їм дорогу. Починалася бійка... В цей час несподівано налетів вітер, поорав рівну поверхню води й почав хитати кораблем та кидати його по хвилях. Було не до сварок; матроси почали збирати вітрила, а керманичі взялися за стерно. Заревіла буря, заревіли разом із нею звірі... Матроси знову кинулися одні до басейну, а інші перепиняли їм дорогу. Зчинився бунт на кораблі. Бунт людей і бунт звірів. Люди билися, а звірі, мов несамовиті, ревіли, скаженіли, гризли, рвали, шматували свої старі клітки...

І раптом усі вискочили на волю. Це була для них повна несподіванка, тож всі враз притихли й спокійно стояли біля кліток, ніби винувато оглядаючись на всі боки.

Люди поховалися в каюти, в кубрики. Слони першими поважно підійшли до ставка й почали пити, але священна особа кинулася на них і одного поранила. Тоді розлючений слон хапнув хоботом священну особу і в одну мить викинув її в море. Коли слони напилися і відійшли від басейну, туди почали збігатися всі інші звірі. А як і вони вдовольнилися,

то кинулися до свиней, овець, кроликів та іншої дрібноти, ламали їх клітки, а самих жерли. Рятуючись від хижаків, і дрібнота повискакувала з кліток. Корабель був у повній владі звірів.

Вони понапивалися, понаїдалися й розійшлися по всіх закутках.

Вітер рвав, корабель скрипів і наближався до берега.

Коли звірі побачили вдалині берег, то засумували, згадавши колишню волю... І не тільки волю, а й землю, степи, ліси і гори. Кораблем кидало по хвилях все дужче і дужче, усе ближче і ближче він наближався до берега.

Слони зібралися докупи, стали в тісне коло, думаючи якусь думку, і всі дружно хитали головами.

Леви походжали окремо з гордовитою свідомістю, що вони хоч і не на волі, але ж і не в клітках.

Ведмеді поглядали на далекий берег і розуміли, що воля для них — то темний ліс. Сірі воли круторогі, дикі коні, олені нюхали ароматні пахощі свіжих трав, що доносилися з берега й радили між собою якусь раду. Вовки, гієни, шакали теж розуміли, що вони ще не на волі, але ж через свою жадобу жерли овець, свиней і навіть не дивилися на берег.

Лише мавпи різних порід і країв, як і завжди, зоставалися безжурними. їх тут було найбільше, і всі вони з вереском, галасом і кривлянням розбігалися по всьому кораблі, розлізалися по щоглах.

Високі щогли, реї, ванти, трапи здалися їм деревами, справжнім зеленим лісом, волею.

Там угорі вони кривлялися, перекидалися,

сварилися, галасували, дико верещали, повисали на хвостах головами донизу...

І чим далі, тим більше було крику, тим мавпи ставали сміливішими й нарешті опанували всім кораблем.

Колись із своїх кліток вони бачили, як матроси поралися біля вітрил, як кермували стерном. Тепер вони самі взялися за це: порозпускали всі вітрила, рвали їх, шматували. Чіплялися за стерно й тягли його у різні боки.

І від удару могутньої хвилі об стерно перекидалися в повітрі й падали в море. Зривалися з щогли й тонули.

Та дурні мавпи всіх порід і країв того не помічали. На місце одних наскакували інші й робили те ж саме.

А тим часом вітер став повертати й подув уже з берега.

Птахи, сидячи у своїх клітках, порозправляли крила, пообчищали на них пір'я, потім зробили спробу — раз, двічі махнули ними, а тоді й полетіли. Вони перші попрощалися зі смердючим кораблем.

Піднялися високо в небо й лише там сказали: —Тепер нам воля!

Слони перестали хитати головами, насторожилися. Потім найбільший з них високо підняв хобот, подержав його так довго, а потім за-трубів. І коли всі інші теж так зробили, він підійшов до краю корабля, глянув на далекий берег, переступив через борт і звалився просто в море. За ним так само зробив по черзі кожний слон, і всі вервечкою попливли до берега.

Сірі воли круторогі збилися в купу, дивилися на берег і радили раду. Довго радили, потім дико ревли, а там — і собі гуртом кинулися у море.

Борсалися, мов у відчаї, штовхалися, один одного доганяли й перепиняли, один на одного налазили, сідаючи верхи...

І через цю їх безглуздість чимало потонуло, поки воляча громада допливла до берега.

За ними попливли дикі коні, олені, верблюди, тури...

Розумні леви, хитрі лисиці дивилися на берег і думали: "Коли вже видно берег, то незабаром ми будемо коло нього, так завжди бувало". На цьому заспокоїлися і чекали.

Тільки мавпи різних порід і з різних країв ні про що не думали, а гойдалися собі на щоглах. А тим часом вітер сильнішав. Розпущені мавпами вітрила гнали корабель у відкрите море.

Уже й берег сховався, а корабель кидало ще дужче. Люди зі своїх криївок побачили, що корабель гине. Це додало їм сміливості, й вони почали виходити на палубу. Одні з відчаю перед видимою смертю кинулися до щогол, щоб упорядкувати вітрила, а інші до стерна, щоб скерувати корабель. Та мавпи в одну мить їх зім'яли, стерли, подряпали й скинули. Матроси вернулися ледве живі.

Корабель кидало, наче тріску, і порятунку не було, та дурні Мавпи того не розуміли — кривлялися й верещали.

Тоді матроси пішли на хитрощі: повивертали кожухи наверх вовною, закрили обличчя волохатою машкарою, щоб обдурити мавп. Відтак знову кинулися на щогли й до стерна. Спочатку мавпи їх не чіпали, думаючи, що то свої, а далі по рухах і по ділах впізнали й розірвали на шматки.

А корабель скрипів, тріщав, гудів і стогнав. І ось нараз ним так ударило об підводну скелю, що він розбився на кілька частин. Усі звірі,

що зосталися на кораблі, розумні й дурні, і всі люди потонули з ним у морських глибинах.